

## تعریف طب سنتی

در سال ۱۹۷۸ سازمان بهداشت جهانی بیانیه ای در زمینه توسعه طب سنتی منتشر نمود. در بیانیه مزبور طب سنتی بطور خلاصه اینگونه تعریف شده است:

\*مجمعه تمامی علوم نظری و علمی که در تشخیص طبی، پیشگیری و درمان بیماری های جسمی، ذهنی یا نابهنجاری های اجتماعی به کار می رود و به صورت گفتاری یا نوشتاری از نسلی به نسل دیگر انتقال یافته باشد\*.

در سال ۲۰۰۲ میلادی سازمان بهداشت جهانی طب سنتی را با جزئیات بیشتری اینگونه تعریف نموده است:

\*طب سنتی واژه ای کلی است که هم به سیستم های طب سنتی مانند طب سنتی چین، آیور و دای هند و طب یونانی-عربی و هم به اشکال مختلف طب بومی اطلاق می گردد. درمان های طب سنتی شامل دارو درمان ( استفاده از گیاهان دارویی، اجزاء حیوانی و معدنی) و روشهای غیر دارویی ( مانند طب سوزنی، ماساژ و درمان های روحی و روانی ) می باشد. در کشورهایی که سیستم خدمات پزشکی در آنها بر پایه طب مدرن استوار است، به جای طب سنتی اغلب از واژه طب مکمل و طب جایگزین یا طب غیر متعارف استفاده می شود\*.

## طب سنتی ایران

طب سنتی ایران، یک مکتب طبی کامل و پویا است که جهان را به عنوان نظام احسن و آفریده خالق علیم و حکیم می نگرد و پزشک را از بابت تسلط و احاطه او به علوم مختلف و درک صحیح او از جهان هستی حکیم نامیده است. ریشه های مکتب طب سنتی ایران به بیش از ۳۰۰۰ سال قبل می رسد، طبق نقل سیریل الگود مورخ پزشکی \* قبل از طب یونانی وجود داشته است و ایرانیان اصول آن چیزی را که طب یونانی نامیده شده، به یونانیان تعلیم دادند و در ایران قدیم وضعیت طب پیشرفته تر از آشور بود\* ستارگان طب سنتی ایران مانند ابن سینا، رازی، علی بن عباس اهوازی، ابن ابی الصادق نیشابوری، سید اسماعیل جرجانی و عماد الدین محمود شیرازی حدود هشت قرن هدایت دانشگاه های طب در غرب و شرق را بر عهده داشتند. دکتر نرمن هاوارد جونز در مجله سازمان بهداشت جهانی در سال ۱۹۷۲ می نویسد:

\*مهمترین مولف کتابهای طبی در اسلام ابو علی الحسین ابن سینا می باشد ... کتاب طبی او که به نام موسوم است و تا کنون هرگز کتابی به این اندازه شهرت نداشته است، مدت ۵۰۰ سال در دانشکده های پزشکی اروپا و آسیا تدریس می شده است\*.

## منطق علمی طب سنتی ایران

اصول روش تغذیه در مکتب طب سنتی ایران بر یک جمله استوار است و آن اینکه \* بر هر فرد لازم است تغذیه ای مخصوص بخود بر اساس مشخصات فردی خود داشته باشد. \* طب سنتی ایران بر پیشگیری از بیماریها با آموزش روش صحیح زندگی تاکید دارد و پزشک موفق را پزشکی می داند که سلامتی جامعه را حفظ نماید و خود به خود با این تدبیر تعداد بیماران و مصرف دارو کاهش خواهد یافت. با این رویکرد طب سنتی ایران را بیماریها را به سه دسته تقسیم بندی می کند:

## الف) بیماری های سوء مزاج:

و آن افرادی هستند که معمولا اصول تغذیه ای مناسب مزاج خود را رعایت نکرده اند و دچار کثرت یا غلبه یک یا دو کیفیت از کیفیات چهارگانه (سردی، گرمی / خشکی یا رطوبت) در بدن خود شده اند.

## ب) بیماریهای سوء ترکیب:

که بیماریهایی است که ترکیب و یا تعداد طبیعی قسمتی از بدن دچار اشکال است مانند کسی که بدون قسمتی از بدن بدنیا می آید ( مرومیلیا).

## ج) بیماریهای تفرق و اتصال:

که در اینجا اتصال طبیعی در یک عضو از بین می رود ( مثلا در شکستگی ها ) و یا تفرق طبیعی از بین می رود ( مثلا اندامی به علت بد جوش خوردن دچار محدودیت حرکت می شود ). بعد از تشخیص نوبت به درمان می رسد که مراحل درمان در طب سنتی ایران به این نحو است که در گام اول تدابیر بالاغذیه می کرده اند یعنی با اصلاح برنامه غذایی اقدام به درمان بیماریها می کرده اند. اگر بیمار با این روش جواب نمی گرفت نوبت به تدابیر بالادویه می رسید، یعنی دارو درمانی و در گام آخر اگر بیماری شدیدتر بود، نوبت به کارهای با دست ( تدابیر بالید ) نظیر جراحی ها ، فصد و ... می رسید.